

Миценко Є.В.

ст. викладач

КФ ВНЗ ВМУРoЛ

«Україна»

Мотивація студентів вищих навчальних закладів до занять фізичною культурою

Постановка проблеми. У проведених в Україні дослідженнях [2] зазначається, що актуальність пошуків оптимальних шляхів залучення молодого покоління до систематичних занять фізичною культурою і спортом впливає з основ реформування національної школи, де особливе значення надається фізичному розвитку та загартуванню дітей. Фізична культура і спорт мають стати стійкою потребою підростаючого покоління. Проте у багатьох учнів ще відсутня звичка регулярно займатися фізичною культурою і спортом.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема мотивації розглядалась в різних аспектах багатьма дослідниками. Особливості мотивації поведінки в дитячому віці та проблему дитячих інтересів розглядали у своїх працях Л.С. Виготський, С.Л. Рубінштейн, Д.Б. Ельконін, О.М. Леонтєв, О.Л. Венгер, Я.Л. Коломинський, А.К. Бондаренко, та ін.

Одним із запропонованих О.Л. Колонко методів підвищення рівня мотивації є творчість. Терапія творчістю в останній час стала більш актуальною і визначається органічною складовою людської діяльності. Більше того, вона сприяє розвитку здорової особистості. Зокрема, один із засновників гуманістичної технології Н. Маслоу стверджував, що це навіть необхідна ознака здоров'я, а людина, що не творить, хвора [3]. О.І. Кульчицька в ході дослідження мотиваційної сфери молодих людей зазначала, що вивчення мотивації студентів має справу з особливостями індивідуального характеру і з тими процесами, що розкривають фізкультурну діяльність індивіда при її адаптації до вимог педагогічного середовища [4].

Сучасне уявлення про механізми мотивації слід розглядати як елемент більш складної системи – системи діяльності індивіда, з аналізу механізмів якої і можна вивести сутність мотивації. При цьому мотивація розглядається як один з видів психічної регуляції, що керує й організує діяльність людини, інтегрує спонукання в цілісні мотиваційні установки, що детермінують поведінку, діяльність у певній ситуації.

Методи дослідження:

- ✧ теоретичний аналіз та узагальнення наукових досліджень, публікацій вітчизняних авторів з педагогіки психології, теорії та методики фізичного виховання;
- ✧ вивчення та узагальнення досвіду роботи навчальних закладів з проблеми, що вивчається;
- ✧ бесіди з учителями;
- ✧ опитування і анкетування учнів;
- ✧ педагогічне спостереження;
- ✧ тестування;
- ✧ статистична обробка результатів практичної частини дослідження.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є пошук шляхів підвищення мотивації студентів вищих навчальних закладів до занять фізичною культурою. В процесі її досягнення планується вирішити наступні задачі:

1. Ознайомитися із сучасним станом питання.
2. Провести дослідження мотиваційної сфери студентів.
3. Сформулювати гіпотезу по можливим шляхам підвищення мотивації студентів.
4. Перевірити гіпотезу та сформулювати на основі дослідження висновки.

Здається очевидним, що мотиваційно-сміслова сфера особистості учня є ключовим до розв'язання вище перерахованих проблем фізичної підготовки в

навчальному закладі. А в плані адекватності педагогічних технологій процесу фізичної підготовки гуманістичним інноваціям державної політики в галузі фізичної культури та спорту завдання вивчення і формування мотивації студентів до фізкультурної діяльності є першорядним.

Виклад основного матеріалу

Дослідження мотиваційних настанов та динаміки інтересу до занять фізичною культурою показали, що більшість студентів стан здоров'я і фізичного розвитку пов'язують із систематичним заняттями фізичною культурою (86,4%), приблизно половина (57,7%) вказують на важливе значення фізичної культури для майбутньої професійної діяльності. Нажаль, динаміка інтересу і свідоме ставлення до практичних занять фізичною культурою в сучасній вищій школі, а віком має тенденцію до зниження, якщо на першому курсі практично всі діти мають бажання займатися фізичною культурою (91,6%), то на старших своїм фізичним вдосконаленням займається лише незначна кількість випускників (3,2%) Ці дані свідчать про те, що з віком відбувається зміна орієнтацій і інтересів молодих людей, які починають шукати інше середовище спілкування поза формальними об'єднаннями. Зростає прагнення до повної автономії від батьків. Ці явища ще збільшують різницю між молоддю та зрілими людьми в світосприйнятті, в стилі життя, у спосіб самореалізації. Неформальні об'єднання молодих людей - ця в більшості модель суспільства дорослих, в якому в гіпертрофованому вигляді відображаються його основні, особливо негативні тенденції. Саме тут вони вчаться нормам і правилам поведінки, які прийняті у дорослих, засвоюють норми моралі - єдиної або подвійної, а ще й потрібної - які превалюють в світі дорослих, вчаться виконувати ролі хлопців і дівчат, чоловіків та жінок. Вивчення мотивації як органічної частини фізкультурної діяльності студентів дає змогу встановити її зміст і внутрішню організацію детермінованих механізмами трансформації фізкультурної діяльності. Оскільки фізкультурна діяльність перебуває у динаміці, то й мотивацію необхідно вивчати та формувати по всьому ходу проходження фізкультурної

діяльності студентів. Управління при цьому виступає як системотворчий фактор процесу фізкультурної діяльності. Через управління всі деталі цього процесу набувають логічного взаємозв'язку, цілісності і вступають між собою в інтегративну взаємодію для досягнення кінцевого корисного результату. Саме технологією управління досягається кінцева мета, що стоїть перед суб'єктами процесу фізкультурної діяльності і яка зумовлює характер взаємодії мотиваційної сфери особистості учня з реальною педагогічною ситуацією. Отже, технологія управління фізкультурної діяльності виступає одночасно й технологією формування мотивації студентів.

Під технологією управління слід розуміти систему науково обґрунтованих установок адекватним індивідуальним особливостям учня, матеріально-технічним умовам і реальній педагогічній ситуації, через які визначається практика фізкультурної діяльності суб'єктів навчального процесу.

У своєму конкретному вигляді відмічені установки являють собою систему алгоритмізованих операцій учня й педагога, спрямованих на розв'язання навчальних завдань та етапів, котрі творять динаміку. На кожному з цих етапів існують спеціальні механізми мотивації учня до фізкультурної діяльності й специфічні механізми її управління.

Зазначені причини дозволяють зробити висновок про те, що більшість дітей займаються спортом, щоб одержати задоволення, розвинути свої здібності, стати фізично підготовленими і для того, щоб позмагатися. З огляду на те, що більшість мотивів, які спонукують дітей займатися спортом, внутрішні по своїй сутності, сьогодні необхідне забезпечення ситуаційних умов тренування, що відповідають основним потребам дитини. Ритм сучасного життя, навчальна обстановка викликають підвищену стомлюваність дітей. Наша задача – контролювати перевантаження дітей, попереджати їхню стомлюваність, забезпечити зміну видів активності (інтелектуальної і фізичної). В даному випадку варто врахувати проблему, з якою доводиться зіштовхуватися в плануванні навчального процесу і

дозвілля дітей: протягом дня дитина знаходиться в одному приміщенні й в одному оточенні (як дорослих, так і однолітків), тобто фізичні і психологічні можливості прояву його активності дуже обмежені. Дитині необхідний “вихід за межі”, можливість виявитися в новій, незвичній атмосфері, випробувати себе в новій ролі чи виді діяльності. Необхідна організація нестандартних рухових навантажень ігрового характеру, що вимагають від дитини мобілізації її активності (як інтелектуальної, так і фізичної), як правило, заснованої на змагальних установах.

В ході попереднього опрацювання теми нами була висунута гіпотеза про позитивний вплив на рівень мотивації впровадження додаткової кількості рухливих ігор. Дослідження проводилося на базі університету України. В групі де були впроваджені додаткові рухливі ігри відвідуваність підвищилася за 4 заняття на 12 %. Це дає можливість зробити висновок про те, що гіпотезу підтверджено.

Висновки. Отже, підвищення мотивації до занять фізичною культурою у студентів вищих навчальних закладів – процес складний і неоднозначний. Проте впровадження додаткової кількості рухливих ігор на заняттях фізичною культурою підвищує мотивацію до їх відвідування.

Література:

1. Асеев В.Г. Необходимость теоретических знаний у спортсменов // Теория и практика физической культуры. — 1981. — №11. — с.41-45.
2. Волков Л.В. Основы спортивной подготовки детей и подростков. - К.: Вища школа, 1993. - 152с.
3. Колонко О.Л. Доцільність введення теоретичних знань з фізичної культури до шкільної програми для студентів вищих навчальних закладів //Фізичне виховання спорт і культура у сучасному суспільстві. – Луцьк: MEDIA, 1999.

4. Кульчицька О.І. Теоретичні знання як один із чинників зацікавленості учня на уроці фізичної культури // Тезиси Всесоюзної конференції "Физическое воспитание и школьная гигиена" – М., 1991. – с.16.
5. Маслов Н.К. Физическое развитие – один из важнейших показателей здоровья детей и подростков // Гиг. и сан. – 1980. -№10. – с. 6.Мартыросов Э.Г. Методы исследования в спортивной антропологии. -М.: Физкультура и спорт, 1982. – 199с.
6. Островська Л.Ф. Потребности, мотивы, эмоции // Конспект .-лекции. – М.: Изд-во МГУ, 1971. – 39с.

Анотація

В статті розглядається проблема низької мотивації студентів вищих навчальних закладів України до занять фізичною культурою та шляхи її підвищення. Зокрема висвітлюється вплив на рівень мотивації сімейного середовища, викладацького впливу та рівня свідомості у навчанні.

Аннотация

В статье рассматривается проблема низкой мотивации студентов высших учебных заведений Украины к занятиям физической культурой и пути её повышения. В частности освещается влияние на уровень мотивации семейной среды, преподавательского влияния и уровня сознательности в обучении.

Annotation

In the article the problem of low motivation of students of higher educational establishments of Ukraine is examined to employments by a physical culture and ways of its increase. In particular is lighted influence on the level of motivation of domestic environment, teaching influencing and level of consciousness in studies.